

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านบางสะพานน้อย ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา โดยมีวิธีดำเนินการศึกษาวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การศึกษาหาสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระยะที่ 2 การสร้างนวัตกรรมที่ใช้พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยนวัตกรรมที่สร้างขึ้น

ระยะที่ 1 การศึกษาหาสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแล

ผู้วิจัยนำเสนอเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในศึกษาระยะที่ 1 ที่เป็นแหล่งที่จะให้ข้อมูลสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และการดำเนินงานของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู ใน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร คือ ครู จำนวน 22 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 420 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน และนักเรียน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 420 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ ครู จำนวน 22 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน และนักเรียน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน รวม จำนวน 90 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1.2.1 ครู เป็นครูทุกตำแหน่งในโรงเรียนบ้านบางสะพานน้อย

1.2.2 ผู้ปกครองนักเรียน คัดเลือกผู้ปกครองที่มีความสนใจและให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.2.3 กรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน

บ้านบางสะพานน้อยทุกคน ยกเว้นกรรมการที่มาจากผู้แทนครูในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ

1.2.4 นักเรียน คัดเลือกนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการนักเรียนทุกตำแหน่ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถามหาสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนสำหรับครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษา รวม 4 ฉบับ แต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ การ และวุฒิการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เกณฑ์การให้คะแนน คือ 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและหลักการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อประมวลความรู้เป็นกรอบในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา โดยใช้หลักการเชิงระบบมาทำการวิเคราะห์

2.2.2 ร่างแบบสอบถามที่มีข้อความสอดคล้องกับหัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ สาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา นักเรียน และการดำเนินงานของโรงเรียน ใน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

2.2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบด้วยตนเองอีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง ความเหมาะสม แล้วปรับปรุงแก้ไข

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ด้านภาษาและด้านหลักสูตร จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content

Validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของข้อคำถามโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item-objective Congruence) ความถูกต้องของภาษา และข้อคำถาม ความเหมาะสมของเนื้อหา และวัตถุประสงค์ (พิสนุ พองศรี, 2558 : 257) และได้ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการคัดเลือกแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้จริงในโรงเรียนบ้านบางสะพานน้อย ซึ่งได้กำหนดเอากลุ่มเป้าหมายของโรงเรียนอนุบาลบางสะพานน้อย อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 4 กลุ่ม คือ ครู จำนวน 30 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน และนักเรียน จำนวน 30 คน (เฉพาะกรรมการสถานศึกษา กำหนดเอากลุ่มเป้าหมายจากโรงเรียนอนุบาลบางสะพานน้อย จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านหนองซ้อง จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียด จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านห้วยสัก จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านทรายทอง จำนวน 5 คน และโรงเรียนบ้านบางเปิด จำนวน 5 คน) เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (C-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 120-121) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้ง 4 ฉบับ เท่ากับ 0.99, 0.95, 0.96 และ 0.95 ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก จ

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ และหาค่าความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้ในการศึกษาหาสาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านบางสะพานน้อย ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเพื่อหาสาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 เชิญกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มมาประชุมที่โรงเรียนบ้านบางสะพานน้อย ในวันที่ 29 มีนาคม 2564 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยตนเองและตอบข้อคำถามของกลุ่มเป้าหมายจนเป็นที่เข้าใจตรงกัน ใช้เวลา 2 ชั่วโมง ระหว่างเวลา 09.00-11.00 นาฬิกา

3.2 ขอความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายในที่ประชุมเพื่อตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความเป็นจริง ใช้เวลา 1 ชั่วโมง ระหว่างเวลา 11.00-12.00 นาฬิกา

3.3 เก็บแบบสอบถามคืนหลังจากกลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วทันที

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละด้านแล้วนำค่าเฉลี่ยไปจัดลำดับที่ในการประเมินว่าสาเหตุใดเป็นสาเหตุของปัญหาที่นำไปใช้สร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาสาเหตุของปัญหาที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) สูงสุด ถือว่าเป็นสาเหตุของปัญหาในแต่ละด้านเท่านั้น

เกณฑ์ในการแปลผล แปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การสร้างนวัตกรรมที่ใช้พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานในระยะที่ 2 เป็นการสร้างนวัตกรรมที่ใช้พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยนำเสนอกลุ่มเป้าหมาย และขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

เป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยใช้ในการร่วมสร้างนวัตกรรม ประกอบด้วย ครู จำนวน 14 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 10 คน และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน ครูแนะแนว จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 40 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1.1 ครู เป็นครูทุกตำแหน่งในโรงเรียนบ้านบางสะพานน้อยที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น จำนวน 14 คน

1.2 ผู้ปกครองนักเรียน คัดเลือกผู้ปกครองที่มีสนใจและให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ และเป็นผู้เอาใจใส่ดูแลบุตรหลานในระดับที่น่าพอใจ

1.3 กรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านบางสะพานน้อยทุกคน ยกเว้นกรรมการที่มาจากผู้แทนครูในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ

1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 1 คน และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสะพาน จำนวน 1 คน

1.5 ครูแนะแนว คัดเลือกครูผู้ทำหน้าที่ครูแนะแนวในโรงเรียนแกนนำ เป็นครูแนะแนวจากโรงเรียนอนุบาลบางสะพานน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2. ขั้นตอนในการสร้างนวัตกรรม

ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยได้ดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดประชุมกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมสร้างนวัตกรรมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยวิทยากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2.2 การระดมสมองหากิจกรรมเพื่อพัฒนา เป็นขั้นตอนประชุมระดมสมองจากกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมสร้างนวัตกรรม โดยนำหัวข้อสาเหตุปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระยะที่ 1 ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และสาเหตุจากปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูใน 5 ด้าน เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเสนอกิจกรรมเพื่อจะใช้เป็นนวัตกรรมต่อไป

2.3 การคัดกรองกิจกรรมเพื่อพัฒนา เป็นขั้นตอนการคัดกรองกิจกรรมที่จะที่ใช้เป็นนวัตกรรมพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

2.3.1 เป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

2.3.2 เป็นกิจกรรมที่ให้ประโยชน์คุ้มค่า

2.3.3 เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ต้องการพัฒนา

ตัดสินใจคัดเลือกที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นนวัตกรรมด้วยวิธีการให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนลงคะแนน คือ 1 คะแนน หมายความว่า กิจกรรมนั้นมีความเหมาะสมเป็นนวัตกรรม จากนั้นนำคะแนนที่ได้ของแต่ละกิจกรรม ตามเกณฑ์ทั้ง 3 ลักษณะมาหาค่าความถี่ นำไปจัดลำดับกิจกรรมที่ใช้เป็นนวัตกรรมพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในแต่ละด้าน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกไว้ที่ความถี่สูงสุด

2.4 การเขียนโครงการพัฒนาที่ใช้เป็นนวัตกรรม เป็นขั้นตอนการนำกิจกรรมที่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองมาเขียนเป็นโครงการเพื่อเป็นนวัตกรรมนำไปใช้พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.5 การนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้ เป็นขั้นตอนนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนบ้านบางสะพานน้อย เป็นเวลา 1 ภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยนวัตกรรมที่สร้างขึ้น

ในระยะที่ 3 เป็นการศึกษาผลการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยนำเสนอเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อตรวจสอบผลการพัฒนา ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษา ดังนี้

1.1 ประชากร ประกอบด้วย ครู จำนวน 22 คน นักเรียน จำนวน 420 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 420 คน และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน ปีการศึกษา 2564 รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 870 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครู จำนวน 22 คน นักเรียน จำนวน 154 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 60 คน และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษารวมทั้งสิ้น จำนวน 249 คน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์ ดังนี้

1.2.1 ครู เป็นครูทุกตำแหน่งในโรงเรียนบ้านบางสะพานน้อย

1.2.2 ผู้ปกครองนักเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดเอาผู้ปกครองนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน และเป็นผู้มีความสนใจและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.2.3 กรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านบางสะพานน้อยทุกคน ยกเว้นกรรมการที่มาจากผู้แทนครูในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ

1.2.4 นักเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดเอานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 154 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยนวัตกรรมที่สร้างขึ้นในครั้งนี้ มี 3 ชนิด ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และนักเรียน และ 2) แบบบันทึกจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่มีปัญหา เครื่องมือแต่ละชนิดมีลักษณะและขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และนักเรียน

2.1.1 ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ทั้งหมด 4 ฉบับ สำหรับสอบถามความพึงพอใจของครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และนักเรียน ต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ กำหนดระดับความพึงพอใจเป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

2.1.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1.2.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อประมวลความคิดหารูปแบบในการสร้างแบบสอบถาม

2.1.2.2 ร่างแบบสอบถามโดยเขียนข้อคำถามต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ วัดความพึงพอใจต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน

2.1.2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบด้วยตนเองอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.1.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (OC: Index of Item-objective Congruence) ความถูกต้องในการใช้ภาษาและคำถาม ตลอดจนความเหมาะสมของโครงสร้างเนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์ของข้อคำถามและได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 มาเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม (พิสนุ พงศ์ศรี, 2558 : 257) ดังนี้

1) แบบสอบถามความพึงพอใจของครู วัด 2 ส่วน คือ (1) ส่วนของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีทั้งหมด 46 ข้อ แบ่งออกเป็น การรู้จักนักเรียน

เป็นรายบุคคล 14 ข้อ การคัดกรองนักเรียน 8 ข้อ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 7 ข้อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา 10 ข้อ การส่งต่อ 7 ข้อ และ (2) ส่วนของการดำเนินงานของโรงเรียน มีทั้งหมด 27 ข้อ ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 6 ข้อ การคัดกรองนักเรียน 5 ข้อ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 5 ข้อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5 ข้อ และการส่งต่อ 6 ข้อ

2) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน มีทั้งหมด 19 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3 ข้อ การคัดกรองนักเรียน 3 ข้อ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4 ข้อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5 ข้อ และการส่งต่อ 4 ข้อ

3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนมีทั้งหมด 22 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 5 ข้อ การคัดกรองนักเรียน 3 ข้อ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4 ข้อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา 6 ข้อ และการส่งต่อ 4 ข้อ

4) แบบสอบถามความพึงพอใจของกรรมการสถานศึกษา มีทั้งหมด 19 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3 ข้อ การคัดกรองนักเรียน 4 ข้อ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 3 ข้อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา 7 ข้อ และการส่งต่อ 2 ข้อ

2.1.2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการคัดเลือกแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้จริงในโรงเรียนบ้านบางสะพานน้อย ซึ่งได้กำหนดเอากลุ่มเป้าหมายของโรงเรียนอนุบาลบางสะพานน้อย อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 4 กลุ่ม คือ ครู จำนวน 30 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน และนักเรียน จำนวน 30 คน (เฉพาะกรรมการสถานศึกษา กำหนดเอากลุ่มเป้าหมายจากโรงเรียนอนุบาลบางสะพานน้อย จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านหนองซ้อง จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียด จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านห้วยสัก จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านทรายทอง จำนวน 5 คน และโรงเรียนบ้านบางเบิด จำนวน 5 คน) นำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าประสิทธิแอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 120-121) และปรับปรุงแก้ไขจนได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง 4 ชุดเท่ากับ 0.99, 0.96, 0.97 และ 0.95 ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก จ

2.1.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่โรงเรียนบ้านบางสะพานน้อยต่อไป

2.2 แบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหา

ลักษณะของแบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหา เป็นแบบบันทึกรายการสำหรับให้ครูบันทึกจำนวนนักเรียนที่มีปัญหาก่อนและหลังการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ ให้ครูบันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาสำรวจเป็นรายคน ทุกชั้น โดยมีพฤติกรรมที่นักเรียนมีปัญหาใน 7 ด้าน ให้ครูที่ปรึกษาสังเกตพฤติกรรมในแต่ละด้าน โดยนักเรียนที่มีพฤติกรรม ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ในเวลา 15 วัน ถือว่ามีปัญหาตามเกณฑ์

2.2.1.1 ด้านความสามารถในการเรียน มีปัญหา 6 ข้อขึ้นไป ถือว่า มีปัญหา

2.2.1.2 ด้านความสามารถพิเศษ มีปัญหา 2 ข้อขึ้นไป ถือว่า มีปัญหา

2.2.1.3 ด้านสุขภาพร่างกายมีปัญหา 3 ข้อขึ้นไป ถือว่า มีปัญหา

2.2.1.4 ด้านจิตใจและพฤติกรรมมีปัญหา 5 ข้อขึ้นไป ถือว่า มีปัญหา

2.2.1.5 ด้านเศรษฐกิจ/ครอบครัวมีปัญหา 4 ข้อขึ้นไป ถือว่า มีปัญหา

2.2.1.6. ด้านยาเสพติดมีปัญหา 2 ข้อขึ้นไป ถือว่า มีปัญหา

2.2.1.7 ด้านเพศมีปัญหา 2 ข้อขึ้นไป ถือว่า มีปัญหา

2.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบคัดกรองนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 144)

2.2.3 นำแบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (OC: Index of Item-objective Congruence) ความถูกต้องในการใช้ภาษาและคำถาม ตลอดจนความเหมาะสมของโครงสร้างเนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์ของข้อคำถาม (พิสนุ พองศรี, 2558 : 257) และได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 มาเป็นข้อคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหา รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก จ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการพัฒนา

การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการพัฒนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมที่นักเรียนมีปัญหา โดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหา ทำการเก็บข้อมูลก่อนการสร้างนวัตกรรม ในวันที่ 30 พฤษภาคม 2564 ณ โรงเรียนบ้านบางสะพานน้อย โดยให้ครูบันทึกตามแบบบันทึกพฤติกรรมที่นักเรียนมีปัญหา 7 ด้าน สำรวจเป็นรายชั้นทุกชั้น

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการพัฒนา เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือต่อไปนี้

3.2.1 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล หลังการใช้นวัตกรรม ในวันที่ 10 ตุลาคม 2564 ที่โรงเรียนบ้านบางสะพานน้อย โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว คนละ 1 ชุด สำหรับ

กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ฝากกับนักเรียนไปดำเนินการที่บ้าน กำหนดส่งในวันถัดไป

3.2.2 พฤติกรรมที่นักเรียนมีปัญหา

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลหลังการใช้นวัตกรรม ในวันที่ 10 ตุลาคม 2564 โดยครูประจำชั้นเป็นผู้บันทึกตามแบบบันทึกพฤติกรรมที่นักเรียนมีปัญหา 7 ด้าน จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่มีปัญหา จัดทำเป็นรายชั้นทุกชั้น และให้ส่งข้อมูลคืนผู้วิจัยภายในวันนั้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และนักเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษา

4.1.1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความพึงพอใจ และนำไปเทียบกับเกณฑ์

เกณฑ์ในการแปลผล แปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับน้อยที่สุด

4.1.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลังการพัฒนาของครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษา โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์ โดยค่าความพึงพอใจมีค่ามากกว่า 3.51 ถือว่าผ่านเกณฑ์

4.2 ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่มีปัญหา

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่มีปัญหา ด้วยค่าความถี่ของจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมที่มีปัญหาก่อนและหลังการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน